

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gunnhild Liva Austvoll, 71 25 85 12

Oversendelse av klage på " Løyve etter forureiningslova til utslepp frå Kongshaugen reinseanlegg i Sula kommune av kommunalt avløpsvatn frå deler av tettbygd område Ålesund".

Statsforvalteren i Møre og Romsdal har gitt utslippstillatelse til Kongshaugen renseanlegg for avløpsvann, Sula kommune. Vi har mottatt flere klager på dette vedtaket.

Statsforvalteren finner ikke grunn til å endre vedtaket om tillatelse, men ser at det i punkt 3.2.3 bør gjøres en retting av manglende ord og feil henvisning. Klagen oversendes til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Vi viser til vedlagte klager fra flere privatpersoner, Naturvernforbundet og Industri- og Næringspartiet Ålesund. Klagen retter seg mot Statsforvalteren sitt vedtak av 5. juli 2024, som gjelder utslipp fra Kongshaugen renseanlegg i Sula kommune. Avløpsvannet kommer fra deler av Ålesund tettsted og er begrenset til 66. 000 pe. Vedlagt følger søknaden og tillatelsen, rapportene som ligger til grunn for søknaden finner dere her: [Dokument i saka - BLÅ - fjordar for framtida](#).

Sakens bakgrunn

Statsforvalteren har i vedtak av 5.7.2024 gitt tillatelse til utslipp etter forurensningsloven til Sula kommune for utslipp av avløpsvann fra inntil 66.000 pe. Det er i tillatelsen stilt krav om sekundærrensing i samsvar med forurensningsforskriften kap. 14.

Kongshaugen renseanlegg vil bli bygget inni fjellet på Kvasneset sør-øst i Sula kommune. Utslippsledningen vil bli ført til Storfjorden. Nødoverløpet vil bli ført ut i område Vågane.

Sula og Ålesund kommune har i dag en del avløpsanlegg som ikke overholder primærrenserekravet i forurensningsforskriften kap. 14. Kommunene har den siste tiden praktisert byggestopp i de

områdene hvor renseanlegg ikke overholder krav i utslippstillatelse. Et nytt felles renseanlegg som overholder krav til sekundærrensing er ønsket fra begge kommunene.

I planprosessen var det en del uenigheter om hvor nytt avløpsanlegg skulle plasseres.

Reguleringsplanen for området ble vedtatt i Sula kommune 4. mai 2023, planen ble påklaget og

endelig stadfesta av Statsforvalteren i Møre og Romsdal 11. desember 2023. Det er vedtatt at

Kongshaugen renseanlegg skal bygges som et fjellanlegg med administrasjonsbygg i dagen.

Kongshaug renseanlegg skal erstatte 11 eksisterende renseanlegg av ulik størrelse, 3 av disse ligger i

Sula kommune. Sula kommune skal knytte seg først anlegget, så vil Ålesund kommune etter hvert

knytte sine avløpssoner til anlegget.

Søknaden om utslippstillatelse fra Kongshaugen renseanlegg var på høring i perioden 25. november 2023 til 5. januar 2024. Det kom inn 6 hørings svar, 4 av de som sendte inn høringsuttalelse har klaget på tillatelsen.

Tillatelsen ble gitt 5. juli 2024, klagefristen var 16. august 2024, det ble gitt en lengre klagefrist pga. sommerferie. Sula kommune ba om utsatt klagefrist, men kom ikke med klage.

Klagene ble oversendt til Sula kommune 2. september og vi mottok svar 15. oktober 2024.

Begrunnelse for klagene

Vi har mottatt 14 klager på vedtaket. Mange av klagene omhandler det samme, det er derfor delt inn i tema som er påklaget.

De som har klaget er:

- Naturvernforbundet i Ålesund og omegn
- Ivar Cock-Olsen
- Terje Kleiva Lervåg
- Lisbeth Siem Taklo
- John André Molvær
- Elin Anja Drønnen
- Kjartan Leon Aarseth, leder for Veibustbygda velforening
- Interessegruppe mot kloakkrensianlegget Kongshaugstranda v/Eva Kvasnes Drønnen og Ivar Østrem
- Elisabeth og Frode Vollset Lien
- Veibustvågen småbåtforening v/Håvard Vollset
- Reidun og Karl Johan Kvasnes
- Charlotte Løvold Pedersen
- Frode Erling Hanssen
- Industri- og næringspartiet Ålesund – ikke gitt rettslig klageinteresse

De ulike temaene er presentert i de 13 punktene under.

1. Ramme for tillatelsen

Den omsøkte rammen er på 66 000 pe dette mener klager at avviker fra tidligere dokument fra kommunen. Det stilles spørsmål til reduksjon i ramme når det er en økende befolkningsvekst.

2. Energiforbruk

Det er i tillatelsen ikke stilt energikrav til anlegget og krav om energinøytralitet innen 2040. Energiforbruket til prosjektet burde ha vært bedre forankret i bærekraftsmålene, slik det fremstår i dag er det ikke bærekraftig. Det burde ha vært satt krav om energitnyttelse av slamm.

3. Rensekravene som er satt i tillatelsen har ikke tatt inn fremtidige renskrav som kommer i nytt avløpsdirektiv

Flere klager går på at anlegget blir bygget for lite og at det ikke er plass til utvidelse, det burde i tillegg ha vært strengere renskrav. Det klages på at krava som er gitt i tillatelsen ikke er forankret i revidert avløpsdirektiv som er forventet å komme i 2024/2025.

Det er klaget på at valgt rens teknologi er foreldet, og ikke vil klare kravene. Det er også kommentert at anlegget vil motta mye overvann som gjør rensprosessen vanskeligere.

4. Utslippspunktet

Når det gjelder plassering av utslippspunktet fra avløpsledningen kan det deles inn i to/tre hovedbekymringer. Påvirkning på naturmangfold, da spesielt hvilken påvirkning utslippet vil ha på forekomsten av hvit hornkorall som er funnet i området hvor ledningen skal legges. Det er uttrykt bekymring for lavt oksygeninnhold i vannet og at tilførsel av næringsstoffer vil ha en negativ innvirkning. I tillegg er de bekymret for at utslippet kan påvirke hummer-, krabbe- og fiskebestanden i fjorden.

Det uttrykkes gjennom klagen et klart ønske om at utslippsledningen legges lenger mot vest, klagerne mener at prosjektet i utgangspunktet blir så dyrt at en ekstrakostnad med å legge ledningen lenger mot vest ikke blir vesentlig sett i forhold bedringen i miljøforhold siden strømforholdene og utskiftning av vannmassene er bedre lenger mot vest, det vil i tillegg gi mindre negativ påvirkning for naboer.

Flere klager på at dagens plassering av utløpsledningen vil gi gjennomslag til overflaten. Klagen viser til en rapport fra Rådgivende biologer AS (rapport 3281) figur 8, som viser et modelleringsscenario med lite ferskvann, en slik situasjon vil gi gjennomslag flere måneder i året. I den beskrevne situasjonen med lite ferskvann vil det bli gjennomslag, men fortynningsfaktoren vil være 700-900 ganger langs land.

5. Nødoverløp

De fleste klagen omhandler mulige konsekvenser fra nødoverløpet. Temaene går på faren om en miljøkatastrofe, endring i vannkvalitet med påfølgende konsekvens, bekymring for spredning av sykdomsfremkallende mikroorganismer som kan ha en innvirkning på menneskers helse, til negativ påvirkning av naturreservatet. Klagen mener at det ikke er tatt hensyn til totale forurensningsbelastningen i Vågane. En klager sier at området i Vegsundet/Vågane allerede er sterkt forurenset som følge av skipsverftaktivitet. Klagerne mener også at nødoverløpet vil være oftere i bruk enn antatt av kommunen, spesielt i oppstartsfasen og faren for at det er i bruk i lengre tid som følge av svikt. Det trekkes også fram at det ikke er gjort strømmålinger i Vågane.

Det tas opp i klagen at nødoverløpet vil redusere området verdi som rekreasjonsområde. Friområdet og strandsonen i Vågen benyttes av skoleklasser og naboer til rekreasjon, bading, grilling og aktiviteter i fjæra, samt fiske av krabbe, fisk m.m.

Utslipp fra nødoverløpet kan få økonomiske konsekvenser for enkelte med tap i inntekt i forbindelse med redusert fiske og turisme. Felles for klagen er ønske om at nødoverløpet legges ut mot Storfjorden, til sørsiden av Kvasneset, sør for Kvasnesodden.

6. Badeplass

Det er kommentert i klage at Sula kommune ikke har opplyst om at det er registrert badeplass der utslippsledningen skal ligge. Statsforvalteren har fått opplyst fra beboere i området at det drives fritidsaktiviteter, blant annet bading ved nausta.

7. Strømmålinger

Strømmålinger viser at store deler av strømmen går innover i Storfjorden på vinteren og at deler vannmassene vil ledes inn Vegsundet, Vågane og videre til Flisfjorden.

Siden strømmingene går både øst, nord og vestover, mener flere klagere at det er viktig å flytte utløpet fra renseanlegget lenger mot vest, og at en da vil unngå at «plume¹» kommer til overflaten ved gitte forhold.

Flere har klaget på at strømmålingene ikke har blitt utført i ett år. Og at det i oversendelsesbrevet er skrevet målinger og ikke tatt med beregninger.

Klagerne mener at det som kommer fram av vurderingene til søknaden er feil når det gjelder strøm, de mener at strømrretningen i stor grad veksler mellom vest-sørvest og øst-nordøst alt etter flo og fjære. I perioder med lite avrenning (vintermånedene) vil utslippet komme til overflaten og i noen tilfeller «spre seg langs land», selv om dette er et renset og kraftig fortynnet utslipp er det likevel et stort utslipp. Videre blir det sagt i klagen at siden flo og fjøre styrer strømmen vil utslippet bli værende i området, i stedet for å bli «innlagret» og fraktet gradvis vekk.

Det kommentert at strømmåleren som var satt ut ikke fungerte i hele perioden. Klager mener at erfaring sier at kloakk som er i overflaten vil drive inn i Vågane, spesielt i vintermånedene. Det er uttrykt bekymring for at strømforholdene vil lede avløpsvann inn i bukta og at dette sammen med nødoverløpet vil påvirke hele bukta og strandlinja fra Vegsund til Flisneset. Og at all bading, fiskeing og vannaktivitet vil være utelukket.

8. Lukt og pipehøyde

Det er i tillatelsen ikke satt krav til pipehøyde, klagen går på at det vil bli lukt fra renseanlegget, klager mener at det må settes krav til 50 meter pipehøyde for at lukten skal bli tilstrekkelig fortynnet. I tillegg må pipa plasseres lengst mulig mot nordvest.

9. Plass til utviding

Det er i et klagebrev vist til krav i tillatelsen punkt 3.2.1 om plass til eventuell utvidelse, klager mener at dette ikke vil bli gjort.

10. Overføringsledning

Det klages på at legging av overføringsledning ikke er en del av tillatelsen, klager mener at hvis det hadde vært omsøkt tidligere ville prosjektet med bygging av renseanlegget ha blitt stoppet.

11. Overvåkning av vannforekomst

To klagere mener at kravet til overvåkning burde ha vært strengere, foreslått intervall er årlig.

12. Påvirkning av naturmangfold

Flere klagere er bekymret for den påvirkningen utslippet fra nødoverløp og til dels utslippet i Storfjorden vil ha på resipienten. De er spesielt bekymret for naturreservatet på Vegsundholmane og Veibustholmen og hvilken innvirkning utslipp vil ha på det vernede område, om bestanden av sjøfugl vil påvirkes negativt, flere mener at utslippet strider med verneformålet. I tillegg til utslippet kommer støy fra anleggsarbeid som de mener har påvirket bestanden i reservatet.

¹Plume: Ei kolonne som består av ei væske som beveger seg gjennom ei anna væske. Til dømes eit oppstigande utslepp av ferskvatn i sjøvatn

Klagene framhever at Vegsundholmane og Veibustholmen dag her et rikt biologisk mangfold og er en viktig del av det lokale økosystemet. Naturvernforbundet er bekymret for konsekvenser utslippet kan ha på fuglelivet i naturreservatet og sjøfugl i Vegsundet.

Det går fram av klagene at tilstanden til resipienten i Vågane/Storfjorden og videre til Tørla /Humla og Åsefjorden ikke godt nok vurdert og at undersøkelser som er gjort ikke omfatter fiskebestanden i området, de mener dette er viktig med en kartlegging for å kunne avdekke påvirkning fra renseanlegget.

En klager mener at Statsforvalteren ikke er kjent med naturreservatet og vernet av sjøfugl, klager mener at et brudd på avløpsledning vil ha store konsekvenser for Vegsundholmane, spesielt hvis dette skulle skje i hekketiden. Klagen viser til kravet som er stilt i tillatelsens kap. 9 om kartlegging. Klager mener at vilkår og tiltak som er satt for å unngå skader og ulemper ikke kan unngås siden vannkvaliteten er allerede er under minstekravet og det derfor ikke vil være mulig å nå miljømålene.

13. Vannforskriften

I en av klagene er det tatt opp at vannforekomsten Storfjorden -ytre har gått fra god til moderat økologisk tilstand etter siste vurdering. Kjemisk tilstand er dårlig og har ikke endret seg. Klager mener ut fra dette at vilkårene i vannforskriften ikke er hensyntatt. Det er videre i klagen tatt opp at det har vært konstatert bromerte flammehemmere (BFH) i avløpsvann fra enkelte renseanlegg i Ålesund. Det er kommentert at Sula kommune har uttalt at renseanlegget ikke vil fange opp BFH. Uten rensing av denne typen kjemikalie mener klager at konsentrasjon av BFH i området nær verneområdet for sjøfugl, gyteområdet for kysttorsk og utslippspunktet vil øke.

Merknader fra søker

Sula og Ålesund kommune har gitt et tilsvar til klagene. Følgende er en kort oppsummering av deres vurderinger av temaene som det har blitt klaget på.

Nødoverløp og nødutslippspunkt

Kommunene gir en beskrivelse av hvordan anlegget er bygget opp og hvor vannstrømmen vil gå ved ulike hendelser, det fremheves at nødoverløpet er lagt inn for å sikre at anlegget ikke skal bli oversvømt. Det vises til teori om at oversvømmelse av anlegget kan skje når tilførsel overskrider kapasiteten på hovedutslippsledningen eller ved fullstendig blokkering/tetting hovedutslippsledningen. Tilførselen til renseanlegget er avgrenset til mengdene fra pumpestasjoner i Ålesund og Sula og tilpasset maksimal kapasitet på hovedutslippsledningen.

Kapasiteten på hovedutslippsledningen blir påvirket av sjøvannstand, når denne er høy (167 cm over normalnull, skjer statistisk hvert 20. år) og det er maksimal tilførsel, kan vann gå i overløp. Det er poengtert at hovedstrømmen fremdeles går ut i Storfjorden.

En delvis eller fullstendig blokkering av hovedutslippsledningen som medfører nødoverløp har de vurdert til tilnærmet usannsynlig. Dette er grunnlagt med at ledningen har stor dimensjon og vil være robust med ytre fysisk påvirkning.

Det er videre sett på hendelser ved andre avløpsanlegg og vurdert om det er sannsynlig for Kongshaugen renseanlegg.

Kommunene mener at manglende uttale fra Mattilsynet ikke er kritikkverdig, men viser at de ikke har innvendinger eller faglige innspill til saken.

Når det gjelder konsekvenser fra nødoverløpet på naturmangfold, miljø og brukerinteresser har kommunene vurdert disse til å være svært små og kostnaden med å føre nødoverløpet til Storfjorden blir derfor vanskelig å forsvare,

Krav til rensing, prosess og dimensjonering

Vurderingen til kommunene er at Kongshaugen renseanlegg er planlagt og dimensjonert for å møte gjeldende krav til sekundærrensing. Når det gjelder overvann skal Kongshaugen renseanlegg håndtere dagens mengder og framtidig endring. I tillegg er kommunene i gang med separering av overvann og avløpsvann, dette vil gi rom for en økning i mengden avløpsvann uten å dimensjonere opp anlegget. Men ved behov kan kapasiteten økes ved tiltak i planlagt anlegg eller utviding av anlegget (plass til utviding av prosesshaller i berg).

Når det gjelder renseprosessen vil denne redusere innholdet av stoff som nitrogen og fosfor, men ikke møte krav som stilles for følsomt område/resipient, Når det gjelder medisinerester og miljøgifter er det lagt til grunn at disse fjernes ved kilden, etter kommunene sin vurdering gir ikke resultat av resipientovervåking og miljøtilstand i Storfjorden grunnlag for krav om fjerning av disse stoffene.

Naturmangfold, miljø, verneinteresser og valg av resipient/utslippspunkt

Det er knyttet merknader til ett eller flere tema som gjelder naturmangfold, miljø, verne-interesser og valg av resipient/utslippspunkt. Kommunene kommenterer at kartlegging av naturmangfold og miljø er gjennomført i tilknytning til planprosessen og det har i etterkant blitt stilt flere krav til undersøkelser og kartlegging.

Når det gjelder strømmålinger viser kommunen til strømningsanalysen som ble gjort i 2019/2020, de mener at det med denne er gjort et grundig arbeid med oppsett av modell for strøm i sjø som støtter vurderingen av utslippspunktet. De skriver videre at gjennomførte simuleringer viser at gjennomslag til overflaten vil skje i svært liten grad og med stor fortykning. De anser ikke at gjennomslag til overflaten vil medføre fare eller ulemper for miljø eller bruker/fritidsinteresser.

Kommunene mener at gjennomført kartlegging og konsekvensvurdering er forsvarlig og ser det ikke som relevant å omtale tema som hører til i planprosessen.

Andre tema og merknader

Kommunen mener at vurderingen av rettslig klageinteresse ligger til Statsforvalteren. Deres synspunkt på dette er at personer som bor nær renseanlegget vil ha rettsligklageinteresse, grunnlaget er direkte eller indirekte påvirkning fra anlegget. I tillegg har enkelte engasjert seg sterkt i planprosess og politiske saker knyttet til Kongshaugen renseanlegg. Organisasjoner som lokallaget til Naturvernforbundet har rettslig klageinteresse på grunnlag av formålet til organisasjonen. Industri- og næringspartiet har ikke naturmangfold, miljø og vern som framhevet formål og vurderes derfor ikke å ha klageinteresse.

Når det gjelder resipientovervåking trekker kommunen fram at her er intervallet endret fra hvert 4. til hvert 3. år, de ser dette som en intensivering. Et intervall på 1 år vil ikke være nødvendig for å kunne vurdere en utvikling i resipienten, det er heller ikke forsvarlig ut fra et kost-nytte perspektiv.

Når det gjelder merknader og påstander som gjelder saksbehandlingsfeil eller uttalelser har ikke kommunen kommentert dette videre.

Statsforvalteren sin vurdering av klagene

Statsforvalteren skal som underinstans gjøre en forberedende klagesaksbehandling, og skal foreta de undersøkelser klagene gir grunn til. Vi kan endre eller oppheve dersom klagene gir grunn til det. Vi skal også ta stilling til om vilkårene for å behandle klagene er oppfylt jf. forvaltningsloven § 33, 2 ledd.

Vilkår for å ta klagene til behandling

Det følger av forvaltningsloven § 28 at enkeltvedtak kan påklages av en part eller «annen med rettslig klageinteresse i saken». Spørsmålet om hvem som har rettslig klageinteresse må bero på en konkret vurdering i den enkelte saken.

For at en privatperson skal ha rettslig klageinteresse må vedtaket som påklages ha klare rettslige eller faktiske virkninger for vedkommende. Det innebærer at det må kreves en tilknytning til saken som er av en slik art, styrke og/eller nærhet at det fremstår som rimelig for klager å få behandlet klagen. Det er ikke tilstrekkelig å ha en alminnelig interesse i saken, dersom vedtaket ikke berører klagerens interesser på annen måte enn det vil gjøre for andre.

Også interesseorganisasjoner og andre foreninger vil kunne ha rettslig klageinteresse.

Forutsetningen er da at vedtaket berører interesser som ligger innenfor organisasjonens formål og naturlige virkeområde å ivareta.

Når det gjelder offentlige organer er det alminnelige utgangspunktet at de ikke har klagerett på andre forvaltningsorgan sine vedtak. En kommune vil likevel kunne ha rettslig klageinteresse som representant for innbyggernes interesser, i saker som har stor betydning for allmenne interesser i kommunen.

Vi har i denne saken mottatt mange klager fra både privatpersoner og ulike sammenslutninger og politisk parti. Når det gjelder klagene fra privatpersoner omfatter dette flere naboer til anlegget som vil kunne bli mer direkte påvirket av dette, men også andre bosatt i området og andre med mer generell interesse i saken som vedtaket ikke vil ha noen direkte rettslige eller faktiske virkninger for. På samme måte vil noen av foreningene som har klaget ha rettslig klageinteresse, mens andre ikke har tilstrekkelig tilknytning til saken gjennom sitt formål og virkeområde.

Industri- og næringspartiet, Ålesund har hatt mulighet til å påvirke saken gjennom politiske vedtak i kommunen, og på den måten representere sine velgere sin interesse.

Oppsummert finner vi at en del av klagerne klart vil ha rettslig klageinteresse i saken, mens andre klart ikke oppfyller vilkåret om rettslig klageinteresse. For noen klagerer kan det være noe mer tvilsomt om de vil ha en slik klageinteresse eller ei.

I og med at klagene i stor grad er likelydende finner vi likevel ikke grunn til å gå inn på noen nærmere vurdering av hver enkelt klager, da det uansett er flere med rettslig klageinteresse som har klaget. Med unntak av klagen fra Industri- og næringspartiet Ålesund er alle klagene videresendt.

Vi finner etter dette at vilkårene for å ta klagene til behandling er oppfylt.

Rettslig grunnlag og vurderingstema for Statsforvalterens behandling av saken

Det følger av forurensningsloven § 11 at forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Det kan fastsettes vilkår for en slik tillatelse, jf. § 16. Ved vurderingen av om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Det er de forurensningsmessige ulempene som står sentralt i vurderingen av om en utslippstillatelse skal gis. Selv om loven åpner for at det også kan legges vekt på andre hensyn enn de forurensningsmessige, er det likevel en etablert praksis på dette området at hensyn som andre myndigheter har et særlig ansvar for å vurdere, sjelden vil kunne ha avgjørende betydning for en utslippstillatelse.

Enkelt av klageanførsleene gjeldet forhold som ikke er omfattet av denne tillatelsen, men som er behandlet i andre saker hos statsforvalteren. For de anførsleene dette gjelder er det i vår vurdering vist til disse sakene.

Vurdering av klagene følger samme nummer som oppsummering av klagene.

1. Ramme for tillatelsen

Vi har behandlet søknaden og gitt den rammen som er omsøk, det vises til kommunenes svar for videre utdypning.

2. Energiforbruk

I tillatelsen er det stilt krav til at det skal etableres energistyringssystem innen et ½ år og rutiner for å ha en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Sula kommune skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for ekstern utnyttelse. Vi mener kravet som er stilt i tillatelsen regulerer bruken av energi i hele avløpsanlegget, og kravene som er stilt ivaretar dagens regulering av avløpsanlegg, Tillatelsen omfatter ikke håndtering av avløps slam.

3. Rensekravene som er satt i tillatelsen har ikke tatt inn fremtidige renskrav som kommer i nytt avløpsdirektiv

Statsforvalteren har gitt tillatelse til omsøkt mengde i pe. Vi kan ikke bestemme rens metode for anlegget, men har gitt utslippskrav ut fra anlegget, disse kravene gjelder uansett rens metode.

Vi har satt renskrav til utslippet av avløpsvann, uavhengig av hvilken metode som benyttes, kravene er satt ut fra gjeldende regelverk. Det er i tillegg satt krav til ledningsnett og overløp.

4. Utslippspunktet

Vi ser at det er en stor bekymring knyttet til eventuelle konsekvenser fra valgt utslippspunkt. Statsforvalteren opprettholder sin vurdering av utslippspunktet. Det går fram av tillatelsen at utslippet fra rensanlegget skal blandes inni vannmassene og at brukerinteresser ikke skal bli påvirket. Det er i tillatelsen gitt en koordinat, denne må vurderes etter hvordan forholdene er ved legging av ledningen, men et evt. avvik fra koordinatene skal være mot vest, det er stilt minimumskrav til avstand fra land og dyp.

Når det gjelde figur 8 i rapport 3281 fra Rådgivende biologer viser denne at utslippet vil stige opp og at et utslipp med fortynningsfaktor på ca 800 kan nå inn til land og spre seg mot øst og vest langs land i perioder med mindre ferskvannsavrenning. Denne figuren er en av flere modelleringer som har blitt gjort. Detaljer rundt disse beregningene og modellene finner vi i rapport 3280 fra Rådgivende biologer AS, rapporten inneholder og Strømnings- og spredningsmodell – Storfjorden utarbeidet av Rådgivende biologer AS.

I prosjektet er det lagt spesiell vekt på spredning av forurenset vann gjennom Vågane og videre nord gjennom Pinesundet til Vegsundet. Her er det grunn til å tro at tidevannet er en viktig parameter. Ved modelleringen er i tillegg området Kvasneset gitt høyeste vertikale oppløsning definert i overflatelaget med en oppløsning på 1 m, overflate laget er med dette godt representert.

Modellene reproduserte vår/vinter-situasjonen godt, men høst-situasjonen var vanskeligere å reprodusere. Resultatene fra modelleringen tyder på at utslippet mesteparten av tida vil bli innlagret nedi vannsøyla. Gjennomslag ser ikke ut til å forekomme sommer og tidlig høst, mens det under gitte forutsetninger kan forekomme vinter og vår. Rapporten er laget for å finne det mest hensiktsmessige utslippsdyp, utslippssted og utslippsarrangement for avløpsvannet. De krav som er stilt i tillatelsen er i henhold til de faglige anbefalingene i rapporten.

En vurdering av utslippets påvirkning på naturmangfold er nærmere omtalt i punkt 12 under. Utslippets påvirkning vurdert etter vannforvaltning/vannforskriften er omtalt under i punkt 13.

5. Nødoverløp

Klagene som omhandler nødoverløpet går på konsekvensen et slikt overløp kan ha, som beskrevet i søknaden og kommunen sitt svar på klagene er dette et utslippspunkt som i en normaltilstand ikke vil være i bruk. Vi har satt krav i tillatelsen at i de tilfeller hvor nødoverløpet blir benyttet skal kommunen ta prøver og varsle hvis kravet til god badevannskvalitet ikke kan overholdes. Et eventuelt utslipp via nødoverløp vil være i begrenset periode og vi anser det derfor som lite sannsynlig at området rundt vil bli varig påvirket. Som en sikkerhet er det i tillatelsen satt krav om overvåkning av vannforekomsten.

Vi har ikke vurdert en annen plassering av nødoverløpet enn det det er søkt om eller stilt krav om strømundersøkelser her.

6. Badeplass

Når det gjelder kommentarer som angår badeplass, så har ikke kommunen registrert badeplass på Kongshaugstranda. Vi tar dette som en faktaopplysning på lik linje med at beboere på Kvasnes sier at de bader der. Som følge av dette er det i punkt 3.2.4 tatt inn at ved utslipp via nødoverløp i sommerhalvåret skal kommunen ta badevannsprøver. Vi ser at det i dette avsnittet kunne ha vært satt inn kravene for god badevannskvalitet og vi vil se nærmere på dette punktet etter klageavgjørelsen, slik at dette fremgår mer tydelig.

7. Strømmålinger

Vi gikk igjennom rapportene fra Rådgivende Biologer AS, rapport 3280 og 3281 og rapport fra Multiconsult (DOKUMENTKODE: 10240013-01-RIMT-RAP-001) som omhandler strøm ved behandling av søknaden og har gjort det på nytt nå.

Ifølge rapport 3280 fra Rådgivende biologer er det målt strøm på ulike steder i området gjennom et år, samt at det er tatt hydrografiske profiler annen hver måned. Resultatene viser at det mangler i en periode. Det er i vedlegg 7 tab. 2 gjort en beregning som viser når en kan forvente gjennomslag av avløpsvann til overflaten, tabellen viser at ved å sette 60 m som utslippsdyp, som er kravet i tillatelsen er sannsynligheten for gjennomslag liten.

Rådgivende biologer skriver i rapporten at Storfjorden/Sulafjorden er en resipient med stor kapasitet og stor utskiftning, virkningen av tilførsler av organisk materialer fra utslippet vil være ubetydelig og årlig oksygen fra planlagt utslipp (de har lagt til grunn 70.000 pe) er beregnet til ca. 0,05-0,1 % av oksygeninnholdet i fjorden.

Bunnstrømmen er svært sterk i området for utslippspunktet (maks 80 cm/s og gjennomsnitt 12-26 cm/s). Tilførsler av næringssalt vil ha god spredning og fortykning, det er beregnet at mengden næringssalter langs land og inn mot Vågane vil vær 1-5 %. E-coli vil ikke ha påviselig negativ påvirkning på badevannskvalitet ved Kvasneset eller innover i Vågen.

Vi vurderer at de strømundersøkelser og modelleringer som er gjort gir god nok kunnskap til at vi kan stille vilkår i tillatelsen.

Vi kan ikke se at de vurderingene som ble gjort er feil, og opprettholder vår vurdering om plassering av utslippsledningen.

8. Lukt, -pipehøyde

Ved vurdering av klagen på lukt har vi på nytt gått gjennom de rapportene som er gjort på temaet lukt. Det er ingen av disse som har vurdert en pipehøyde på 50 m og om dette evt. vil ha andre resultater. Vi mener at ved å sette krav på 2 ouE/m^3 og at lukt skal være en driftsparameter for anlegget vil vi oppnå forhold som er forsvarlige. Statsforvalteren opprettholder dette punktet i tillatelsen.

9. Plass til utviding

Det er i et klagebrev vist til krav i tillatelsen punkt 3.2.1 om plass til eventuell utvidelse, klager mener at dette ikke vil bli gjort. Statsforvalteren har ikke vurdert å endre dette punktet, vi viser til Sula kommune sitt svar på klagen hvor det står at det er plass til prosesshaller i berg.

10. Overføringsledning

Legging av overføringsledninger har blitt behandlet som dispensasjonssaker i henhold til plan- og bygningsloven, plansaksbehandlerne er godt kjent med byggingen av nytt renseanlegg og prosessen rundt. Det er gitt en egen dispensasjon for legging av sjøledninger for avløp og vannforsyning til Kongshaugen renseanlegg – Vegsundholmane – Veibustholmen naturreservat. Hvor det er gitt dispensasjon fra § 3, 2. ledd nr. 3 i verneforskrifta for Vegsundholmane – Veibustholmen naturreservat for legging av sjøledning. (se vedlegg 26).

Vi anser ikke at naturpåvirkningen med legging av overføringsledninger vil være av en så stor negativ belastning at den er større en samfunnsnyttan et renseanlegg vil ha.

11. Overvåkning av vannforekomst

Det er i klagen ytret at det bør være årlig overvåkning. Statsforvalteren opprettholder sin vurdering at overvåkning skal være risikobasert og mener med det at hvis det ikke er endring i forholdene så vil overvåkning hvert 3. år være tilfredsstillende.

12. Påvirkning av naturmangfold

Flere klager er bekymret for den påvirkningen utslippet fra nødoverløpet og til dels utslippet i Storfjorden vil ha på resipienten.

Vi har i klagesaksbehandlingen på ny gått igjennom rapportene og sett på mulig påvirkning, da spesielt med tanke på tareskogen og hvit hornkorall. Vi finner tareskog i de områdene det er mye bølger og strøm, sedimentering og nedslamming av disse områdene er derfor lite sannsynlig og med dette som bakgrunn er det liten sannsynlighet at tareskogen vil bli vesentlig påvirket.

Når det gjelder hvit hornkorall går det fram av Rapport fra Havforskningen nr. 8-2016 s. 45 at: «Arten anses generelt å være tolerant mot økte mengde suspenderte partikler og næringsalter i vannmassene og moderat påvirket av økt sedimentasjon av partikler (Wilson 2007). Det finnes ikke informasjon om hvordan arten påvirkes av kobber, miljøgifter eller andre utslipp av kjemikalier. Arten er rødlistet i kategorien data mangel (DD) i Norsk rødliste for arter (Henriksen & Hilmo 2015) fordi det er manglende kunnskap om artens forekomst og lite kjennskap til om det forekommer trusler for artens levedyktighet i norske fjorder.»

Vi har i oversendelsesbrevet gjort en vurdering i forhold til naturreservatet i Vågane, konklusjonen her er at eventuelle overløpshendelser ikke vil påvirke hekkeforholdene på holmene. I utgangspunktet forventer vi heller ikke at kortvarige og sporadiske overløpshendelser vil påvirke forholdene for næringssøk og opphold i hekkesesongen, eller i overvintrings-/rasteperioder. Ved å stille krav om overvåkning mener vi at kravet i verneforskriften ivaretas. Resultater fra overvåkingen vil dokumentere en eventuell påvirkning i biologisk mangfold.

Forhold som omfatter anleggsarbeid, er regulert i egen tillatelse (tillatelsesnr.:2024.0377.T) og er ikke vurdert her.

Når det gjelder den generelle påvirkningen i resipienten anser vi at denne er innenfor det som er akseptabelt, og viser til vurderingen som er gjort i oversendelsesbrevet,

Vi er enige i de klagen som går på at området rundt utslippet for nødoverløpet ikke er godt nok kartlagt. Det er derfor satt krav i tillatelsen om at dette skal gjøres, jf. tillatelsen punkt 9 siste ledd. Det står i vår vurdering at kartleggingen skal gjøres før 31.12.2026, dette er før anlegget igangsettes.

13. Vannforskriften

Når det gjelder tilstanden på Storfjorden ytre er denne i God økologisk tilstand ifølge www.vann-nett.no. Vi har på nytt sjekket resultatene som ligger til grunn for klassifisering av vannforekomsten Storfjorden ytre og den er klassifisert med god økologisk tilstand, ifølge de data som er lagt inn har det ikke vært endringer i økologisk tilstand. Vi ser at det i søknadsdokumentet står moderat økologisk tilstand, dette er feil i forhold til informasjon på vann-nett. Vi har forespurt konsulenten som utarbeidet søknaden og fått til svar at det stod moderat tilstand når søknaden ble skrevet, men at de senere så at det var endret til god. Men det ble ikke gjort en endring i søknadsdokumentene. Vår vurdering av søknaden bygger på den informasjonen som er gitt i vann-nett og rapporter fra Multiconsult (dokumentkode10240013-01-RIMT-RAP-001), Akvaplan-niva (2023.63600.02) Rådgivende Biologer AS (rapport 3280) og Rådgivende Biologer AS (rapport 3281).

Når det gjelder BFH er dette et stoff som finnes i samfunnet rundt oss og har blitt målt i avløpsslam flere steder i landet. Det er i dag ikke satt grenser for utslipp til vann av dette stoffet. Vi er klar over at Ålesund for en del år siden hadde en virksomhet som hadde et høyt utslipp av dette stoffet, og som følge av det målte høyere konsentrasjoner enn andre i avløpsslam. Vi har ikke vurdert BFH i rensed avløpsvann i vår behandling av tillatelsen.

Konklusjon

Statsforvalteren finner ikke grunn til å ta klagen til følge, og oversender saken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Gunnhild Liva Austvoll
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Klage fra Lisbeth Siem Taklo
- 2 Klage fra John A. Molvær
- 3 Vedlegg 1 til klage fra Molvær
- 4 Vedlegg 2 til klage fra Molvær
- 5 Vedlegg 3 til klage fra Molvær
- 6 Vedlegg 4 til klage fra Molvær
- 7 Vedlegg 5 til klage fra Molvær
- 8 Vedlegg 6 til klage fra Molvær
- 9 Vedlegg 7 til klage fra Molvær
- 10 Klage fra Elin A. Drønne
- 11 Klage fra Kjartan Leon Aarseth -leder for Veibustbygda velforening
- 12 Klage fra Frode Erling Hansen
- 13 Klage fra Charlotte Løvold Perderson
- 14 Klage fra Reidun og Karl Johan Kvasnes
- 15 Klage fra Naturvernforbundet i Ålesund og omegn
- 16 Klage fra Terje Kleiva Lervåg
- 17 Klage fra interessegruppe mot kloakkrensaneanlegget Kongshaugstranda v/Eva Kvasnes Drønne og Ivar Østrem
- 18 Vedlegg 1 til klage fra Elisabet og Håvard Vollset Lien
- 19 Klage fra Håvard og Elisabet Vollset Lien
- 20 Vedlegg 2 til klage fra Elisabet og Håvard Vollset Lien
- 21 Klage fra Veibustvågen småbåtforening v/ Håvard Vollset Lien
- 22 Vedlegg til klage fra Veibustvågen småbåtforening
- 23 Klage fra Ivar Cock-Olsen
- 24 Klage fra styret i Industri- og næringspartiet, Ålesund
- 25 Vedlegg til klage fra Industri- og næringspartiet, Ålesund
- 26 Dispensasjon for legging av sjøleidningar for avløp og vassforsyning til Kongshaugen reinseanlegg - Vegsunholmane – Veibustholmen naturreservat - Ålesund og Sula kommunar
- 27 Sula og Ålesund kommune sin uttale til klagene
- 28 Oversendelsesbrevet til Løyve etter forureiningslova til utslepp frå Kongshaugen reinseanlegg i Sula kommune av kommunalt avløpsvatn frå delar av tettbygd område Ålesund
- 29 Løyve etter forureiningslova til utslepp av kommunalt avløpsvatn frå del av tettbygd område i Ålesund og Sula tettstad
- 30 Melding om søknad
- 31 Søknad om utslippstillatelse - Kongshaugen reiseanlegg IKS